

СТАНОВИЩЕ

за научноизследователската и преподавателската дейност

на доц. д-р Детелина Маринова Мец -

кандидат по конкурс за заемане на академичната длъжност “професор” в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 2.1. *Филология (Съвременно немско езикознание - фонетика/фонология, стилистика, текстолингвистика)*, обявен в *Държавен вестник* бр. 88/13.11.2015 г.

По обявения конкурс за заемане на академичната длъжност “професор”, обявен от Софийския университет „Св. Климент Охридски” в *Държавен вестник* бр. 88/13.11.2015 г. за област на висше образование 2. *Хуманитарни науки*; професионално направление 2.1. *Филология (Съвременно немско езикознание - фонетика/фонология, стилистика, текстолингвистика)* се е явил един кандидат – доц. д-р Детелина Маринова Мец.

Доц. д-р Детелина Мец е родена на 27.05.1956 г. в Русе. Завършва немска езикова гимназия в Ловеч през 1975 г. Висше образование завършва във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий”, специалност “Немска филология” през 1980 г. През 1990 г. защитава кандидатска (докторска) дисертация на тема „*Синтагматичният акцент в немския и българския език в контрастивен план*”. Това изследване определя и една от основните насоки в нейното по-нататъшно научно развитие - съпоставителните и контрастивни аспекти на немската и българската фонетика, граматика и прагматика. Интересите ѝ обаче се развият и редица по-широки области - език и медии, телевизионна и политическа реклама, текстлингвистика, стилистика, фоностилистика; в тези направления се разпростират главните ѝ публикации.

Детелина Мец е избрана за доцент през 2004 г. по научната специалност „*Германски езици - стилистика и лингвистика на текста*” по конкурс, обявен от Софийския университет „Св. Климент Охридски”. Нейната хабилитация за доцент е на тема: „*Новинарският език в принт- и електронните медии*”.

Преподавателската дейност на Д. Мец е свързана с обучението по немски език на различни равнища, но нейните широки интереси и многостранна

подготовка на филолог и семиотик ѝ дават възможност да работи и преподава курсове по лингвистика на текста, стилистика, език и медии, реклама и межкултурна комуникация. Изнасяла е лекционни курсове в редица чуждестранни университети - в Германия, Люксембург, Португалия, Финландия. Също така тя е отговорник на Катедрата по „Германистика и скандинавистика“ за партньорствата с университетите в Лайпциг, Кьолн, Хилдесхайм. Д. Мец е лидер и експерт в множество програми, членува в 7 научни организации, организатор е и е лектор на редица научни форуми и прояви, ръководи и участва във впечатляващ брой научни проекти. Освен това тя е ръководила трима докторанти и 25 магистърски тези. Тези факти показват широкия обхват на нейната преподавателска, обществена и научно-приложна дейност. Биографията ѝ съдържа изобилни доказателства за компетентности в областта на научната теория, както и за успешни приложения на разнообразни методи в изследвателската работа; за плодотворни усърдия в системата на висшето образование.

За заемане на академичната длъжност “професор” в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ Д. Мец се представя с около петдесет публикации, включвайки монографии, статии (в периодика и в сборници), учебници и учебни помагала. Списъкът на всичките ѝ публикации обаче се очертава като значително по-дълъг, като се имат предвид множеството ѝ участия в научни конференции. За този конкурс тя е представила основните си работи в два периода 2001-2005 и 2006-20015 г. Ще се спра върху няколко основни нейни публикации, някои от които съм прочел с интерес още преди да бъде обявен този конкурс.

Хабилитационният труд на доц. д-р Дтеления Мец е на немски език и в превод на български заглавието му е следното: „Рекламата - свидетел на времето. Трансдисциплинарни подходи“. Книгата е издадена от издателство „Полис“ през 2015 г. Пред нас е едно полифонично изследване на съвременните рекламни стратегии и рекламната комуникация, разгърнато на 300 страници и снабдено с обширна библиография от 27 страници. Изследването се основава на подробно представяне на теоретични модели за комуникацията въобще, за да се насочи по-конкретно към медийната комуникация. Авторката се позовава на *органон модела* на К. Бюлер и на същественото допълнение към този модел, направено то Р.

Якобсон. Примерите, подкрепящи теорията на комуникацията (с нейните две страни - вербална и визуална), са разнообразни и в началото на труда са представени в исторически аспект - като се започне от обществената пропагандна реторика в Античността, премине се през Средновековието и Ренесанса и се стигне до "осъзнатите рекламни стратегии" през 20-те години на 20-и век. Особено внимание е отделено на рекламните лозунги (слогани), като особеностите на техния език са внимателно проучени. Всъщност по-ранна работа на Д. Мец - „Време за избори - време за плакати” - още по-подробно описва и анализира визуалната история на политическия плакат в Германия. В тази подтема се фокусира и един от основните приноси на Д. Мец - областта на политическата реклама, която у нас е по-слабо проучена, тъй като пазарните механизми и рекламната комуникация са били обект на анализ (например в работите на цитирания от авторката Хр. Кафтанджиев). Детелина Мец обаче прави съществено обновление в проучването на визуалните стратегии в полето на медийната комуникация. Друга нейна по-ранна разработка „Медийната кариера на цветовете” ни представя задълбочен семиотичен анализ на цветовата символика и нейните значения в съвременността. Така се достига до основния и принципно верен извод - в епохата на глобалното общуване основният код на медийната комуникация е съставен от колореме, т.е. от послания на цветови сигнали. Д. Мец ни убеждава, че езикът на цветовете е универсален, а днес - в епохата на интернет сайтовете и глобалните социални мрежи - светът е подложен на тотални цветови послания, които въздействат и на съзнателно, и на подсъзнателно равнище.

Не по-малко приноси са трудовете на кандидатката в областта на езиковото обучение и межкултурната комуникация. Тук става дума за оформяща се поредица от учебници и помагала, издавани от издателство „Просвета”: „Представките в немския език” (2006), „Рекцията в немския език” (2012), и печатащото се в момента издание на „Англицизмите в немския език”. Тези книги не само са „наръчници за изучаващите немски език”, като ги определя авторката - те са целенасочени изследвания по интеркултурна комуникация и са особено полезни за българската обучаваща се аудитория, която по принцип е отворена към чуждоезиковото обучение.

В заключение: Намирам, че кандидатурата на доц. д-р Детелина Мец е солидно подкрепена от представените трудове, които показват постигнатите от нея резултати в научната дейност и преподавателската практика. Запознаването ми с тези трудове, както и с цялостната ѝ академична кариера, ми дава основание да предложа с дълбоко убеждение пред Научния съвет към Факултета по класически и нови филологии при Софийския университет „Св. Климент Охридски“ да я избере за “професор” по професионално направление 2.1. *Филология (Съвременна немско езикознание - фонетика/фонология, стилистика, текстолингвистика)*.

17.03.2016 г.

гр. София

Написал становището:

(Проф. д-р Ангел Г. Ангелов)